

Hanna Sarkkinen vas ym.

Lakialoite laiksi sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä ehdottaa tällä lakialoitteella määriteltäväksi sen, mikä on kohtuullinen sähkön siirtohinnan vuosikorotustaso.

Aloitteen mukaan Energiaviraston tehtävänä on erityisesti vahvistaa sähkön siirtohinnan kohtuullisuus, mikä aloitteen mukaan merkitsee sitä, että sähkön siirrosta kuluttajalta perityn hinnan vuosittainen korotus ei saa ylittää 10 prosenttia eikä 15 prosenttia Energiamarkkinaviraston nelivuotisella tarkastusjaksolla.

ALOITTEEN PERUSTELUT

Suomen suurin sähköverkkoyhtiö Caruna Oy ilmoitti 18.1.2016 sähkön siirtohintojen korotuksista. Yrityksen tiedotteen mukaan korotuksen vaikutus siirtolaskun verolliseen loppusummaan on Caruna Oy:n alueella keskimäärin 27 % ja Caruna Espoo Oy:n alueella keskimäärin 22 %. Paikoin korotukset ovat olleet vieläkin suurempia.

Caruna Oy on perustellut siirtohintojen korotuksia sähkömarkkinalain velvoitteilla. Sähkömarkkinalaki velvoittaa sähköverkon haltijoita kehittämään sähköverkon toimintavarmuutta niin, että sähkö voidaan palauttaa taajama-alueilla 6:ssa ja haja-asutusalueilla 36 tunnissa vuoteen 2028 mennessä. Yritys kertoo investoivansa verkon parannuksiin 200 miljoonaa euroa vuodessa.

Sähkömarkkinalaki hyväksyttiin eduskunnassa vuonna 2013. Asiasta mietinnön antanut talousvaliokunta kiinnitti huomiota sähkömarkkinalain velvoitteiden aiheuttamiin kustannuksiin kuluttajille.

Sähkömarkkinalakiin säädettiin 15 vuoden siirtymäaika, jonka aikana sähköverkkoyhtiö toteuttaa lain edellyttämät uudistukset, kuten maakaapeloinnit.

Sähkön toimitusvarmuuden parantamisen kustannuksia käsitteli työ- ja elinkeinoministeriön energiaosaston asettama työryhmä maaliskuussa 2012. Työryhmän arvio oli, että sähkön toimitusvarmuuden parantaminen esitetyllä tavalla aiheuttaisi 8—10 prosentin korotuksen kuluttajien

Lakialoite LA 3/2016 vp

sähkön kokonaishintaan. Raportissa todetaan energiamarkkinaviraston arvioineen maakaapeloinnin kustannuksiksi normaaleissa olosuhteissa 50 000 euroa kilometriä kohden.

Siirtymäajan tarkoitus oli, että korotuspaineet sähkön siirtohintoihin kohdistuisivat 15 vuoden siirtymäajan ajalle. Siirtohintaan ei pitänyt tulla kertakorotusta, vaan korotukset piti tehdä hiljalleen kaapeloinnin edistyessä. Carunan nyt tekemä korotus antaa olettaa TEM:n raportin valossa, että yhtiö ei tee 15 vuoden siirtymäaikana enää toista korotusta siirtohintoihin, koska arvioitu korotus tuli täyteen jo nyt.

Sähkön hinnoittelun valvonta kuuluu energiamarkkinavirastolle. Energiamarkkinaviraston tulee sähkömarkkinalain mukaista valvontatehtäväänsä toteuttaessaan seurata verkonhaltijoiden siirtomaksujen alueellista kehitystä ja raportoida seurannan tulokset työ- ja elinkeinoministerille säännöllisin väliajoin. Tarvittaessa valtioneuvoston on ryhdyttävä toimiin, mikäli eri alueiden välisissä energian hinnoissa ilmenee kohtuutonta vääristymää.

Missään vaiheessa lainvalmistelua ei otettu huomioon tilannetta, jossa kuluttajien maksamiin sähkön siirtohintoihin kohdistuisi nyt ilmoitetun suuruista kertakorotusta. Ottaen huomioon, että lakia säätäneen eduskunnan ja talousvaliokunnan tahto oli ehkäistä kohtuuttomia hinnankorotuksia, on katsottava tapahtuneiden sähkön siirtohintojen korotusten olevan lainsäätäjän tahdon ja näin ollen lain hengen vastaista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 6 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1432/2014, seuraavasti:

6 §

Energiaviraston tehtävät kansallisena sääntelyviranomaisena

Euroopan unionin sähkö- ja maakaasualaa koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna kansallisena sääntelyviranomaisena toimiessaan Energiaviraston tehtävänä on erityisesti:

1) vahvistaa tässä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti sähkö- ja maakaasuverkkojen haltijoille siirron ja jakelun hinnoittelua koskevat menetelmät sekä sähkön siirtohinnan kohtuullisuus, mikä tämän lain mukaan merkitsee sitä, että sähkön siirrosta kuluttajalta perityn hinnan vuosit-

Lakialoite LA 3/2016 vp

tainen korotus ei saa ylittää 10 prosenttia eikä 15 prosenttia Energiamarkkinaviraston nelivuotiselällä tarkastusjaksolla;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 5.2.2016

Hanna Sarkkinen vas
Li Andersson vas
Paavo Arhinmäki vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Anna Kontula vas
Matti Semi vas
Markus Mustajärvi vas
Jari Myllykoski vas
Katja Hanninen vas
Annika Lapintie vas
Kari Uotila vas